

สรุปผลการวิจัย อธิบายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานครและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรูปแบบการศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross Sectional Study) ประชากรเป้าหมาย คือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนแบบสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 116 โรงเรียน ตัวอย่าง คือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนแบบสหศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สุ่มเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Cluster Sampling) จำนวน 620 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามทั้งหมด 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ส่วนที่ 2 ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดา (Issues Checklist) วิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนสูงสุด - ต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ $P < 0.05$ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับประชากร สรุปได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 620 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.8 ส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 14 ปี ร้อยละ 34.5 และ 13 ปี ร้อยละ 33.5 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 35.5 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 33.5 มีจำนวนพี่น้อง 2 คน ร้อยละ 51.0 รองลงมามีพี่น้อง 1 คน ร้อยละ 23.1 โดยส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 ร้อยละ 54.4 รองลงมาเป็นบุตรคนที่ 2 ร้อยละ 32.1 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับที่สูง ร้อยละ 54.7 รองลงมาก็คือระดับปานกลาง ร้อยละ 34.4 โดยส่วนใหญ่จำนวนเงินที่กลุ่มตัวอย่างได้รับต่อเดือน คือ 1,801 - 2,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.6 รองลงมาก็คือ มากกว่า 2,400 บาท ร้อยละ 25.6 โดยที่นักเรียนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 85.5 และพักอยู่กับมารดาร้อยละ 7.9 ความสัมพันธ์กับบิดามารดาส่วนใหญ่ใกล้ชิดช่วยเหลือเกื้อกูลกันดี ร้อยละ 67.4 และขัดแย้งกัน ร้อยละ 31.5 ความสัมพันธ์กับมารดา นักเรียนส่วนใหญ่ใกล้ชิดช่วยเหลือเกื้อกูลกันดี ร้อยละ 71.9 และขัดแย้งกัน ร้อยละ 27.7

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า อายุของบิดาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.0 และ 50-59 ปี ร้อยละ 26.3 มารดาส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.0 และ 30-39 ปี ร้อยละ 23.7 สถานภาพการสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 86.0 รองลงมาคือ หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 12.6 โดยที่บิดามีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 39.2 รองลงมาในระดับอนุปริญญา ร้อยละ 20.5 มารดามีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 39.5 และในระดับอนุปริญญา ร้อยละ 23.5 บิดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย ร้อยละ 33.4 และข้าราชการ ร้อยละ 27.4 มารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 30.3 รองลงมาคือไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 20.3 โดยที่บิดามีรายได้ 15,001 -20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.6 และ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 20.5 มารดาส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001 -20,000 บาท ร้อยละ 38.4 และต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 23.7 สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาคือรักกันดี ร้อยละ 63.2 และขัดแย้งกันคิดเป็นร้อยละ 36.8

2. ลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษาลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาในระดับมาก (ร้อยละ 64.70) และระดับปานกลาง (ร้อยละ 33.0) ลักษณะความขัดแย้งมากที่สุด คือ การทะเลาะกับพี่น้อง (ร้อยละ 68.7) อันดับสองคือ การวางข้าวของเครื่องใช้หรือถอดเสื้อผ้าไม่เป็นระเบียบ (ร้อยละ 64.9) อันดับ 3 คือ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 64.2) อันดับ 4 คือ การเถียงพ่อแม่ (ร้อยละ 63.6) อันดับ 5 คือ การเรียน เช่น ผลการเรียนไม่ดีของท่าน (ร้อยละ 60.0) โดยที่เพศชายมีประเด็นความขัดแย้งมากที่สุด คือ 1. ทะเลาะกับพี่น้อง (ร้อยละ 70.4) , 2. การเล่นเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 69) , 3. การเรียน (ร้อยละ 67.3) , 4. การวางข้าวของเครื่องใช้หรือถอดเสื้อผ้าไม่เป็นระเบียบ (ร้อยละ 64.4) และ 5. การเถียงพ่อแม่ (ร้อยละ 62.3) นักเรียนหญิงมีประเด็นความขัดแย้งมากที่สุด คือ 1. ทะเลาะกับพี่น้อง (ร้อยละ 66.7) , 2. การวางข้าวของเครื่องใช้หรือถอดเสื้อผ้าไม่เป็นระเบียบ (ร้อยละ 65.4) , 3. การเถียงพ่อแม่ (ร้อยละ 65.0) , 4. การเล่นเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตการเรียน (ร้อยละ 58.5) และ 5. การทำบ้านรกไม่เป็นระเบียบ (ร้อยละ 52.8)

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมและจำนวนค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อเดือนต่างกันมีลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ ดังนี้

กลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ โดยที่นักเรียนชายมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนหญิง

กลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ โดยพบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลางและสูงตามลำดับ เมื่อมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง

นักเรียนที่ได้เงินต่อเดือนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ โดยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินต่อเดือนมากกว่า 2,400 บาทมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนในกลุ่มอื่นๆ

3.2 ปัจจัยครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของบิดา รายได้ของบิดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา และสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ ดังนี้

กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ โดยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพ, อาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย,รับจ้างทั่วไปและข้าราชการตามลำดับ เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่านักเรียนที่,ข้าราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัทเอกชนและธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

กลุ่มนักเรียนที่บิดามีรายได้ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า บิดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่บิดามีรายได้ 10,001- 15,001 บาท และ 15,001-20,000 บาท ส่วนนักเรียนที่บิดามีรายได้ 10,000 – 15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดามากกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ 5,001-10,000 บาทและ15,001-20,000 บาท

กลุ่มนักเรียนที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ โดยพบว่ากลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

กลุ่มนักเรียนที่สัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ โดยพบว่ากลุ่มนักเรียนที่สัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาขัดแย้งกันมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่สัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาขัดแย้งกัน

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจจากการค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีประเด็นความขัดแย้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับความขัดแย้งมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีประเด็นความขัดแย้งระดับสูงสุดคือการทะเลาะกับพี่น้อง ประเด็นความขัดแย้งต่ำสุดคือ การรบกวนความเป็นส่วนตัวของพ่อแม่ นอกนั้นอยู่ในระดับที่ไม่ขัดแย้งและขัดแย้งปานกลาง แสดงให้เห็นว่าลักษณะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของวัยรุ่นต่างประเทศ Barbara N.Allison(54)ที่พบว่า ลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของวัยรุ่นคือ ไม่ช่วยงานเล็กๆน้อยๆ(85%) การทำความสะอาดบ้านให้เรียบร้อย(82%) ทำความสะอาดห้องนอน(80%) การดูแลข้าวของ(69%) การทำความสะอาดเสื้อผ้า(65%) เถียงพ่อแม่(58%) คุยโทรศัพท์นาน(64%) เวลาตื่นนอนและเวลาเข้านอน(53%และ48%) แต่ระดับความขัดแย้งกับบิดามารดาของวัยรุ่นต่างประเทศจะมีระดับความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่าวัยรุ่นตอนต้นไทย ส่วนลักษณะของเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่นกับบิดามารดา ซึ่งศึกษาในประเทศไทยกับต่างประเทศนั้น จะมีความมากน้อยของความขัดแย้งในแต่ละเรื่องแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะขนบธรรมเนียม ประเพณี ทัศนคติ ค่านิยม และแบบแผนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยกับของชาวตะวันตกแตกต่างกัน(16)

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเพศชายมีความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของวิภากร พิษขุนทด (8) ได้ศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมของความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง พบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมของความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงกว่าวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนวรรตน์ ศรีรัฐเพชร (44) ที่ศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกกับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลของวัยรุ่น ในด้านของความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่า วัยรุ่นเพศหญิงมีสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ไม่สอดคล้องกับ Smetama G.(14) ศึกษาความแตกต่างด้านเพศกับลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาพบว่า ความขัดแย้งกับพ่อแม่จะมีความรุนแรงมากขึ้นตลอดเวลาในครอบครัวที่มีเด็กผู้หญิง ความขัดแย้งของ

วัยรุ่นกับพ่อแม่แยกตามเพศได้หลากหลายแนวทางและพบว่าเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีลักษณะความขัดแย้งในเรื่องหรือประเภทของความขัดแย้งที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ (< 2.00) มีค่าเฉลี่ยคะแนนความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง (> 3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรพรรณ ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา (85) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนมีความขัดแย้งเรื่องการเรียนรู้ในเรื่องการไม่เอาใจใส่การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ไม่ดี การที่ให้นักเรียนเอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ในเรื่องการเรียนรู้พิเศษ รวมไปถึงการเลือกเรียนตามที่พ่อแม่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลักษณ์ โมรากุล (5) พบว่า พ่อแม่มักบ่นว่าหรือแสดงความไม่พอใจเมื่อผลการเรียนไม่ดีและการศึกษาของทัศนี ประสพภิตติคุณ (16) ที่พบว่า วัยรุ่นมักขัดแย้งกับบิดามารดาในเรื่องที่บิดามารดาขอร้องให้เอาอย่างคนอื่นที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า จำนวนค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนต่างกันมีลักษณะความขัดแย้งต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักเรียนได้รับเงินต่อเดือน 2,400 บาทมีความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนในกลุ่มอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นที่น่าสนใจว่านักเรียนที่มีความขัดแย้งสูงเป็นกลุ่มที่ได้รับเงินต่อเดือนสูงสุด อาจจะเป็นไปได้ที่ว่าถึงแม้นักเรียนจะได้รับเงินต่อเดือนในจำนวนที่สูงก็ไม่พอสำหรับการใช้จ่ายของวัยรุ่นในปัจจุบัน จากการศึกษาของอรพรรณ ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา (85) พบว่านักเรียนมีความขัดแย้งกับบิดามารดา ในเรื่องปัญหาด้านการเงิน การซื้อของราคาแพง การให้เงินนักเรียนในการใช้จ่าย เรื่องที่ต้องชี้แจงเกี่ยวกับเงินที่พ่อแม่ให้ในแต่ละวัน การให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัดและเรื่องที่นักเรียนอยากได้ของมีอีโก้ สาเหตุความขัดแย้งทางด้านการเงิน คือ ความต้องการอิสระของนักเรียน อาจเป็นจากสภาพเศรษฐกิจกับสังคมที่ขัดกัน คือ สภาพเศรษฐกิจอาจไม่อำนวยต่อการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย ทั้งที่สังคมนิยมของที่มาจากต่างประเทศซึ่งมีราคาแพง ทำให้เกิดเป็นค่านิยมของในหมู่นักเรียน ทำให้นักเรียนใช้จ่ายเกินตัวอย่างอิสระไม่คำนึงถึงฐานะทางบ้าน ปิยะวดี สิงห์พันธ์ (17) ศึกษาพบว่า การใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย และการแต่งกายตามสมัยนิยม เป็นสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นขัดแย้งกับบิดามารดาในเรื่องของการใช้จ่าย ที่ถึงแม้บิดามารดาจะให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวให้กับบุตรวัยรุ่นในจำนวนที่มาก แต่บุตรกลับนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายในสิ่งที่ขัดกับค่านิยมและความต้องการของบิดามารดา ส่งผลให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความขัดแย้งกันได้ง่ายและบ่อยครั้ง

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่บิดามีอาชีพต่างกันมีลักษณะความขัดแย้งที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรมีความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายและอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 สอดคล้องกับวิภาทร พิบขุนทด (8) ที่ศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมของความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง พบว่า วัยรุ่นที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีพฤติกรรมความขัดแย้งที่เกิดจากครอบครัวด้านความคิดและด้านวาจามากกว่าวัยรุ่นที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จรรยา สุวรรณทัต (19) กล่าวว่า ค่านิยมและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่บ้านมีแนวโน้มที่จะสะท้อนค่านิยมและคุณค่าจากงานที่บิดามารดาทำ อาจอธิบายได้ว่าบิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมยังมีค่านิยมและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรในแบบที่ยังคงยึดมั่นในระเบียบประเพณีดั้งเดิมมากกว่าบิดาที่ประกอบอาชีพอื่น สังคมในปัจจุบันมีปัญหาคือความขัดแย้งเรื่องค่านิยมระหว่างลูกกับพ่อแม่มาก โดยเฉพาะลูกวัยรุ่นซึ่งไม่สนใจต่อขนบธรรมเนียมประเพณีที่คนรุ่นเก่าๆเคยปฏิบัติ ค่านิยมบางอย่างเปลี่ยนแปลงไปทำให้เด็กรุ่นใหม่ไม่เห็นความสำคัญของพ่อแม่ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่างกันมีลักษณะความขัดแย้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีความขัดแย้งสูงกว่าบิดาที่มีรายได้ในกลุ่มอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นไปได้ว่าครอบครัวที่บิดามีรายได้น้อย สอดคล้องกับวิภาทร พิบขุนทด (8) ที่ศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับต่ำมีสาเหตุความขัดแย้งมากกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะของครอบครัวสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 Marth E. และคณะ (88) ศึกษาการจัดการปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ โดยศึกษาในกลุ่มวัยรุ่น พบว่า ครอบครัวที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ที่เป็นผลให้เกิดความขัดแย้งในสมาชิกครอบครัวและการปรับตัวของวัยรุ่น เด็กที่ได้รับความกดดันทางเศรษฐกิจสูงส่งผลให้ใช้กลยุทธ์ในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นลดน้อยลง นิยม บุญมี กล่าวว่าอย่างไรก็ตามภาวะทางเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นปัญหาสำคัญที่จะส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในลักษณะที่ดีหรือไม่ดี ถ้ารายได้ของครอบครัวมีจำกัดจนไม่สามารถจะสนองความต้องการที่จำเป็นต่างๆแก่สมาชิกได้เพียงพอจะเป็นชนวนนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่น(38) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครอบครัวที่มีเศรษฐกิจฐานะไม่ดีจะมีความเครียดในครอบครัวสูงและมักเกิดการทะเลาะกันบ่อยจึงทำมีโอกาสเกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัวได้สูง

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีลักษณะความขัดแย้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่านักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งคล้ายคลึงกับทัศนีย์ ประสบกิตติคุณ (16) ที่ศึกษาความขัดแย้งของวัยรุ่นที่มีต่อบิดามารดาและปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องตามการรับรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มที่บิดามารดาหย่าร้างกันจะมีคะแนนความ

ขัดแย้งสูงกว่ากลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกันเนื่องจากสาเหตุอื่นและกลุ่มที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันตามลำดับ

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่บิดามารดาขัดแย้งกันมีค่าเฉลี่ยความขัดแย้งสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดารักกันคืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับปิยะวดี สิงห์พันธ์ (17) ที่ศึกษาพบว่าลักษณะความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรวัยรุ่นและมีความสัมพันธ์กับการมีความคิดเห็นที่ต่างกัน พฤติกรรมส่วนบุคคลต่างกัน และค่านิยมต่างกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 Smetana (14) กล่าวว่า ครอบครัวที่สงบพบว่า มีความรุนแรงและความถี่ในความขัดแย้งต่ำ ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งจะประสบกับความขัดแย้งที่รุนแรง นอกจากนี้การเพิ่มความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาเป็นหนึ่งในตัวทำนายการปรับเปลี่ยนที่ไม่ดีของลูกวัยรุ่นได้ดีที่สุด สอดคล้องกับ Lisa H และคณะ (87) ศึกษาความขัดแย้งในครอบครัวกับการปรับเปลี่ยนจิตใจของเด็กก่อนวัยรุ่น พบว่า ลักษณะของเด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มีความขัดแย้งสูงจะมีความทุกข์และมีอาการทางจิต ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นแต่พบเฉพาะในเด็กผู้ชาย และปฏิสัมพันธ์ในหมู่สมาชิกครอบครัวที่มีแนวโน้มเกลียดชังและก้าวร้าว ความบาดหมางของคู่สมรสซึ่งความขัดแย้งระหว่างบิดามารดาทำให้เกิดความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูลูกและทำให้ลูกเกิดความเครียด ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดามารดา ดวงเดือน พันธมนาวินและงามดา วณิชทานนท์ (89) กล่าวว่า เยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ขาดบิดาหรือมารดากลับมีคุณภาพสูงกว่าเด็กจากครอบครัวที่มีทั้งบิดาและมารดาอยู่พร้อมแต่มีความขัดแย้งระหว่างบิดามารดาตนเองและการขัดแย้งนี้ได้แผ่ขยายมายังบุตร ฉะนั้นบรรยากาศเครียดและการขาดความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัว จึงอาจเป็นสาเหตุของความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกันระหว่างบุตรกับบิดามารดา รวมทั้งการเกิดพฤติกรรมไม่ดีของบุตร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยดังต่อไปนี้ได้แก่ ระดับชั้นเรียน เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับต่อเดือน อาชีพบิดา รายได้บิดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาที่แตกต่างกันมีผลต่อลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดา ผลการวิจัยดังกล่าวช่วยช่วยเป็นเป็นแนวทางในการส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีและเป็นแนวทางในการลดความขัดแย้งกับบิดามารดาให้แก่เด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาสุขภาพจิต ได้ดังนี้

1. สิ่งสำคัญที่พ่อแม่ที่มีลูกอยู่ในช่วงวัยรุ่น ควรจะต้องทำความเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการทางด้านต่างๆและความต้องการของวัยรุ่น พ่อแม่ควรให้ความดูแลใส่ใจและให้ความสนใจในกิจกรรมของลูกวัยรุ่น การใช้เวลาร่วมกันและคอยให้คำปรึกษาแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง รวมไปถึง

การรับฟังความคิดเห็นต่างๆของวัยรุ่น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ไม่เข้มงวดเกินไป หรือไม่ปล่อยปละละเลยจนเกินไป รวมทั้งตัวบุตรวัยรุ่นและสมาชิกทุกคนในครอบครัวจะต้องช่วยกันสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน สร้างบรรยากาศภายในครอบครัวให้มีแต่ความรักความอบอุ่น

2. ดังจะเห็นได้ถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของลูกและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการแสดงออกของลูก ดังนั้นเพื่อเป็นการลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น พ่อแม่และลูกวัยรุ่นจึงควรมีการพูดคุย สื่อสารกัน ใช้เวลาร่วมกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น ย่อมส่งเสริมลูกให้มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เพิ่มตัวแปรอื่นๆที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะความขัดแย้งกับบิดามารดาของนักเรียนมัธยมต้น เช่น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู บุคลิกภาพของวัยรุ่นหรือของบิดามารดา สัมพันธภาพในชีวิตสมรสของบิดามารดาหรือความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นต้น

2. ควรได้มีการศึกษาถึงวิธีการแก้ไขปัญหาหรือวิธีการเผชิญกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้เป็นข้อมูลให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขหรือลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกันหรือศึกษาถึงผลความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบิดามารดากับนักเรียนว่ามีผลต่อปัญหาพฤติกรรมที่แสดงออก ของวัยรุ่นอย่างไรหรือมีผลการปรับตัวในช่วงวัยรุ่นของนักเรียนหรือไม่อย่างไร

3. ปัญหาของความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดานั้นประเด็นสำคัญของการเกิดความขัดแย้งดังกล่าวอยู่ที่ตัวบิดามารดาเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของวิธีการอบรมเลี้ยงดู ค่านิยม ทักษะคิด ความคิดเห็น ที่ถ่ายทอดและปลูกฝังแก่บุตร ฉะนั้นการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมุ่งเน้นที่บิดามารดามากกว่า ซึ่งจะช่วยให้ทราบลักษณะของพ่อแม่ไทยที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งกับบุตรมากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาในเรื่องความขัดแย้งกับบิดามารดาของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆเพิ่มเติม เช่น กลุ่มนักเรียนมัธยมในจังหวัดอื่นๆ กลุ่มนักเรียนอาชีวะ กลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวหย่าร้างหรือบิดามารดามีการแต่งงานใหม่ เป็นต้น